

Plan pracy z plastyki do programu nauczania „Do dzieła!”

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
Klasa IV						
1. i 2. Co widzimy i jak to pokazać?	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 8–9 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, tekturę, farby plakatowe, pędzel, ołówek, nożyczki, naczynie na wodę	- podstawowe terminy plastyczne w formie abecadła plastycznego: <i>linia, kontur, plama, walor, światłocień, barwa, gama barwna, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa</i> - elementy plastyczne w otoczeniu i w dziele sztuki - rola plastyki w tworzeniu jakości otoczenia - istota malarskiego patrzenia na otoczenie	- wskazuje i opisuje elementy abecadła plastycznego w najbliższym otoczeniu - przedstawia w pracy plastycznej fragment najbliższego otoczenia z uwzględnieniem co najmniej jednego elementu języka plastyki - określa rolę plastyki w najbliższym otoczeniu	- wskazuje na fotografiach i reprodukcjach obrazów tworzące je elementy plastyczne - wymienia przykłady otoczenia estetycznego i uzasadnia swój wybór - omawia rolę środków plastycznych zastosowanych w odtworzeniu fragmentu otoczenia na płaszczyźnie - ujawnia kreatywność i dużą biegłość w posługiwaniu się poszczególnymi środkami wyrazu podczas przedstawiania w pracy fragmentu najbliższego otoczenia	2.1 3.2
3. i 4. Linia i punkt	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 10–15 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z bloku rysunkowego, miękki ołówek, gumkę, nożyczki, butelkę po soku owocowym, zdjęcie ukazujące aleję drzew oraz przedmioty różniące się rodzajami powierzchni Nauczyciel przygotowuje: - duży arkusz szarego papieru, kredę, lampkę, wazon	- terminy: <i>linia, punkt, kontur, kontrast</i> - rodzaje oraz zastosowanie linii i punktu w rysunku - linia jako środek wyrażania formy, faktury i przestrzeni - rysowanie konturu przedmiotu zgodnie z rzeczywistymi proporcjami	- wymienia rodzaje i kierunki linii - podaje przykłady zastosowania odmiennych rodzajów linii w rysunku - podejmuje próby różnicowania linii i punktów w działaniach plastycznych - wyjaśnia, co to jest kontur - tłumaczy, na czym polega kontrast w rysunku	- stosuje różnorodne rodzaje linii i punktów w działaniach plastycznych z uwzględnieniem cech materiałów, przedmiotów i zjawisk - rysuje kontur wskazanego przedmiotu zgodnie z podaną instrukcją - posługuje się kontrastem w działaniach plastycznych - omawia reprodukcję rysunku „Moja Agnes” Albrechta Dürera pod kątem zastosowanych linii i ich kierunków - określa rolę środków plastycznych zastosowanych przez siebie w pracy plastycznej - rysuje z natury oraz z wyobraźni, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie i punkty	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
5. Narzędzia i podłoża rysunkowe	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 16–18 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, porowatą kartkę z bloku, kawałki papieru różnego rodzaju (gładkiego, śliskiego, porowatego, kolorowego, szarego) tekturę, miękką i twardy ołówek, gumkę, kredki, cienki i gruby pędzel, piórko, zastrzony patyk, tusz, naczynie na wodę	- podstawowe narzędzia i podłoża rysunkowe oraz ich zastosowanie - estetyka warsztatu pracy	- nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe - stosuje w działaniach plastycznych różne narzędzia i podłoża rysunkowe - utrzymuje w ładzie swój warsztat pracy	- dobiera narzędzia i podłoża rysunkowe w zależności od charakteru i tematu pracy - wyjaśnia na podanych przykładach, czym różnią się ślady narzędzi na powierzchni gładkiej i porowatej oraz mokrej i śliskiej - określa na wskazanej reprodukcji dzieła, jakimi narzędziami posłużył się artysta i jakie zastosował środki wyrazu plastycznego	2.1 3.2
6. Plama walorowa	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 19–21 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, porowatą kartkę z bloku, 3 ołówki (HB, 3HB, 6B), gumkę, 2 pędzle (szeroki i cienki), zastrzony patyk, farby, tusz, naczynie na wodę, zdjęcie krajobrazu	- różne postacie plam - walor w rysunku i malarstwie - sposoby uzyskiwania waloru	- wyjaśnia, co to jest walor - tworzy plamy walorowe, głównie poprzez zagęszczanie krótkich linii - określa charakter wybranych plam (np. pod względem ich krawędzi i powierzchni)	- stosuje walor w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych zróżnicowań walorowych	2.1 3.2
7., 8. i 9. Światłocien	3	podręcznik „Do dzieła!”, s. 22–24 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, czarną kartkę z bloku, białą i czarną farbę, ołówek, gumkę, węgiel, pędzel, naczynie na wodę Nauczyciel przygotowuje: - wazon, lampkę	- termin <i>światłocien</i> - funkcje światłocienia - sposoby ukazywania światłocienia w rysunku - zasady rysowania cienia rzucanego przez obiekt	- tłumaczy, co to jest światłocien - określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku - na podstawie obserwacji rysuje oświetlone, jednobarwne formy trójwymiarowe	- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien w rysunku - stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach - omawia pracę „Studium posągu” Tintoretta pod kątem zastosowanego światłocienia - poprawnie przedstawia na rysunku cień przedmiotu w zależności od kierunku padania światła i odległości przedmiotu od źródła światła	2.1 3.2
10. i 11. Barwy podstawowe i pochodne	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 25–27 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, farby (barwy	- podział barw - terminy: <i>barwy podstawowe, barwy pochodne, barwy czyste, barwy neutralne</i>	- wyjaśnia, co to są barwy czyste - wskazuje barwy czyste w najbliższym otoczeniu - rozpoznaje barwy podstawowe i	- opisuje sposoby otrzymywania odcieni barw pochodnych - poszukuje w działaniach plastycznych zestawień kontrastowych w grupie	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		podstawowe), 2 pędzle (szeroki i cienki), papier w dwóch kolorach (podstawowym i pochodnym), dziurkacz, klej, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- zasady łączenia barw w celu uzyskania barw pochodnych	pochodne - podaje sposoby otrzymywania poszczególnych barw pochodnych	barw czystych - uzyskuje zamierzony odcień w wyniku mieszania określonych barw - omawia reprodukcję obrazu „Kobieta z owocem mango” Paula Gauguina pod kątem zastosowanych barw - wykorzystuje barwy w działaniach plastycznych	
12. i 13. Barwy dopełniające i złamane	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 28–29 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, ołówek, pędzel, farby, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- terminy: <i>barwy dopełniające, barwy złamane</i> - zasady łączenia barw w celu uzyskania barw złamanych - efekt łączenia barw dopełniających - wpływ barw dopełniających i złamanych na ekspresję pracy plastycznej	- wymienia pary barw dopełniających - podaje wszystkie poznane sposoby otrzymywania wybranych barw złamanych - uzyskuje kilka barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających - stosuje niektóre barwy złamane i dopełniające w działaniach plastycznych	- klasyfikuje daną barwę do odpowiedniego rodzaju barw – czystych, dopełniających lub złamanych - uzyskuje różnorodne odcienie barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających - wskazuje i nazywa barwy czyste, złamane i dopełniające występujące na obrazie „Damy w krynolinach” Wassilego Kandinskiego oraz w dziele „Wnętrze pracowni artystki w Krakowie” Olgi Boznańskiej - wykorzystuje barwy w działaniach plastycznych	2.1 3.2
14. i 15. Barwy ciepłe i zimne	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 30–31 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, pędzel, farby, kolorowy papier, nożyczki, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- terminy: <i>barwy ciepłe, barwy zimne</i> - wpływ barw ciepłych i zimnych na ekspresję i estetykę pracy plastycznej oraz na samopoczucie człowieka	- wymienia barwy ciepłe i zimne - określa daną barwę jako ciepłą lub zimną - rozróżnia podstawowe właściwości barw ciepłych i zimnych - wskazuje niektóre barwy ciepłe i zimne na wybranej reprodukcji obrazu - wykonuje pracę z zastosowaniem barw zbliżonych pod względem „temperatury”	- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka - wymienia barwy zastosowane przez siebie w pracy malarskiej i odpowiednio klasyfikuje je do grupy barw ciepłych lub zimnych - doбира barwy ciepłe i zimne stosownie do tematu pracy - opisuje i porównuje wybrane prace malarskie pod kątem użytych barw ciepłych i zimnych - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
					dobrych barw	
16. i 17. Gama barwna	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 32–35 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, ciemnoniebieską lub fioletową kartkę, kolorowe papiery w ciemnych barwach, farby, 2 pędzle (szeroki i cienki), klej, nożyczki, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- terminy: <i>gama barwna, kolor lokalny, tonacja</i> - rodzaje gamy barwnej: szeroka, wąska, ciepła, zimna - znaczenie gamy barwnej i tonacji w pracach plastycznych	- wymienia barwy występujące na obrazie „Słoneczniki” Vincenta van Gogha - tłumaczy, co to jest gama barwna - podaje rodzaje gamy barwnej - wyjaśnia, co to jest kolor lokalny i wskazuje kilka przykładów w najbliższym otoczeniu - określa, co to jest tonacja - stosuje wąską i szeroką gamę barwną w działaniach plastycznych	- wskazuje kolor lokalny na reprodukcji obrazu „Parasol” Francisca de Goi - podaje przykłady różnych rodzajów gamy barwnej z najbliższego otoczenia - ustala „temperaturę” poszczególnych barw - określa gamę barwną i tonację wybranych obrazów - stosuje w działaniach plastycznych gamę barwną i tonację - porównuje gamy barwne i tonacje dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio dobranych barw - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne	2.1 3.2
18. i 19. Technika akwarelowa	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 36–39 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, ołówek, farby akwarelowe, 2 pędzle różnej grubości, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- terminy: <i>technika malarska, pigment</i> - cechy techniki akwarelowej - narzędzia i podłoża stosowane w technice akwarelowej	- tłumaczy, czym jest technika malarska - wymienia typowe narzędzia i podłoża wykorzystywane w technice akwarelowej - podejmuje próbę wykonania pracy na dowolny temat z zastosowaniem techniki akwarelowej - wyjaśnia, co to jest pigment - określa funkcję typowych narzędzi używanych w technice akwarelowej - maluje pracę w technice akwarelowej z zastosowaniem wąskiej gamy barwnej	- poprawnie wykorzystuje narzędzia i podłoża typowe dla techniki akwarelowej - na podstawie wykonanej pracy omawia sposób malowania akwarelami - analizuje obraz „Konie u żłobu” Piotra Michałowskiego pod kątem efektów uzyskanych dzięki zastosowaniu techniki akwarelowej - wyjaśnia znaczenie podłoża w malarstwie akwarelowym - opisuje efekty malarskie, które można uzyskać dzięki technice akwarelowej - twórczo stosuje w działaniach plastycznych narzędzia i podłoża typowe dla techniki akwarelowej - porównuje dwa dzieła malarskie	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
					wykonane w technice akwarelowej pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego	
20. i 21. Technika temperowa i plakatowa	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 40–41 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, arkusz szarego papieru, ołówek, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- cechy techniki temperowej i plakatowej - termin <i>farba kryjąca</i> - narzędzia i podłoża w technice temperowej oraz plakatowej - ikona jako przykład malarstwa temperowego	- wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach plakatowej i temperowej - wyjaśnia, co to jest farba kryjąca - omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w technice plakatowej i temperowej - wykonuje pracę malarską w szerokiej gamie barwnej z zastosowaniem techniki plakatowej lub temperowej	- poprawnie stosuje w działaniach plastycznych narzędzia i podłoża typowe dla techniki temperowej lub plakatowej - tłumaczy, do jakiego rodzaju farb należą tempera i plakatówka - określa, czym się charakteryzują farby temperowe i plakatowe - na podstawie prac wykonanych farbami plakatowymi i temperowymi porównuje sposoby malowania w obu technikach - twórczo stosuje technikę temperową i plakatową w działaniach plastycznych - opisuje wpływ techniki temperowej i plakatowej na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu „Święta Trójca” Andrieja Rublowa oraz własnej pracy - wyjaśnia, co to jest ikona - wykonuje zadanie dodatkowe związane z ikoną	2.1 3.2
22. i 23. Technika pastelowa	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 42–44 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, pastele olejne	- cechy charakterystyczne techniki pastelowej - termin <i>fiksatywa</i> - rodzaje pasteli - narzędzia i podłoża stosowane w technice pastelowej	- wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technice pastelowej - podaje rodzaje pasteli - wykonuje pracę w technice pasteli olejnych - określa, w jaki sposób zabezpiecza się prace wykonane techniką pastelową - wymienia sposoby nanoszenia pasteli na podłoże	- poprawnie stosuje narzędzia i podłoża w technice pasteli olejnych - opisuje efekty wykorzystania określonego podłoża w technice pastelowej - omawia własną pracę wykonaną pastelami olejnymi pod kątem uzyskanych efektów plastycznych - twórczo stosuje technikę pasteli olejnych w działaniach plastycznych - porównuje dwie wybrane prace	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
					wykonane techniką pastelową pod kątem uzyskanych efektów malarskich	
24. Wyjście w teren – rysowanie z natury	1	Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy , twardą podkładkę , kredki	- utrwalenie wiadomości dotyczących warsztatu rysunkowego - rysowanie z natury	- wykonuje szkic z zastosowaniem poznanych środków wyrazu - wykorzystuje zdobyte wiadomości na temat barw	- uwzględnia w pracy rysunkowej fakturę i światłocien - wybiera ciekawy fragment otoczenia do przedstawienia na rysunku - wykonuje szkic z uwzględnieniem planów przestrzeni	2.1
25. Wyjście w teren – wykonanie ilustracji do baśni	1	Nauczyciel przygotowuje: - kilka propozycji baśni do zilustrowania Każdy uczeń przynosi na lekcję: - białą i kolorową kredę	- wybór baśni do zilustrowania - wykonanie rysunku kredą na asfalcie (praca w grupach)	- aktywnie współpracuje w grupie - wykonuje rysunek z wykorzystaniem zdobytej wiedzy na temat terminów <i>linia, kontur, kontrast, barwa</i> - dostrzega wpływ faktury powierzchni malarskiej na efekt końcowy	- określa rolę środków plastycznych zastosowanych przez siebie w pracy plastycznej - rysuje z wyobraźni, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie oraz fakturę podłoża	2.1
26. Techniki mieszane – farby wodne i pastele	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 45–46 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - kartkę brystolu, pastele olejne, farby wodne, szeroki pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- termin <i>techniki mieszane</i> - charakterystyka technik mieszanych - łączenie farb wodnych z pastelami - zastosowanie technik mieszanych w działaniach plastycznych	- wyjaśnia, co to są techniki mieszane - wymienia rodzaje technik mieszanych - określa, na czym polegają wybrane techniki mieszane - wykonuje pracę w technice mieszanej (farby wodne i pastele)	- wyjaśnia, czemu służy stosowanie technik mieszanych w działaniach plastycznych - wybiera daną technikę mieszaną dla najlepszego wyrażenia tematu pracy i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych - wykorzystuje techniki mieszane w wyrażaniu emocji	2.1 3.2
27. Techniki mieszane – wydrapywanka	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 46 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - kartkę brystolu, pastele olejne, farby temperowe, zastrzony patyk, szeroki pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz	- termin <i>sgraffito</i> - zastosowanie technik mieszanych w działaniach plastycznych - technika wydrapywanki	- wyjaśnia, co to jest <i>sgraffito</i> - stosuje technikę wydrapywanki	- opisuje kolejne etapy pracy podczas działań w technice wydrapywanki na podstawie wykonanej kompozycji - eksperymentuje z łączeniem różnych technik w celu uzyskania nowych rozwiązań plastycznych	2.1 3.2
28. i 29. Kolaż	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 47–49 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z	- terminy: <i>kolaż, fotokolaż</i> - cechy charakterystyczne kolażu i fotokolażu - zastosowanie kolażu w	- wyjaśnia, co to jest kolaż - wymienia niektóre materiały stosowane w kolażu - omawia, w jaki sposób tworzy się	- określa, co decyduje o wyborze materiałów do wykonania kolażu - wykonuje pracę w technice kolażu z materiałów odpowiednio dobranych do	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		bloku, kolorowe kartki o różnej fakturze, stare gazety i czasopisma, kolorową tekturę, kredki, nożyczki, klej, wysuszone liście i kwiaty	działaniach plastycznych	<p>kolaż</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonuje pracę w technice kolażu z wykorzystaniem dowolnych materiałów 	<p>tematu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia źródłosłów terminu <i>kolaż</i> - omawia pracę „Taras” Anny Góskiej-Rutkowskiej pod kątem zastosowanych materiałów i barw oraz ich wpływu na wymowę dzieła - opisuje kolejne etapy pracy podczas tworzenie kolażu na podstawie własnej kompozycji - tłumaczy, na czym polega wykonywanie fotokolażu - twórczo stosuje zestawienia materiałów w celu uzyskania niestandardowych efektów wizualnych 	
30. Utrwalenie wiadomości z całego roku – quiz	1	Nauczyciel przygotowuje: - kartki z zadaniami dotyczącymi poznanych elementów abecadła plastycznego	- utrwalenie wiadomości o poznanych elementach abecadła plastycznego	- z pomocą nauczyciela lub innego ucznia wykonuje wylosowane zadanie	- poprawnie realizuje wylosowane zadanie - wykonuje dodatkowe zadanie	1.1 3.2
Klasa V						
1. Faktura	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 50–53 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - kartkę brystolu, podkładkę z tektury o wymiarach 10 x 10 cm, farby, pędzel, plastelinę, ołówek, cyrkiel, linijkę, klej, patyk, kaszę manną, przyprawy ziołowe, naczynie na wodę, gazety do podłożenia	- termin <i>faktura</i> - rodzaje faktury - uzyskiwanie różnego rodzaju powierzchni w rysunku i malarstwie - rola faktury w dziele plastycznym - technika frotażu	- wyjaśnia termin <i>faktura</i> - wymienia na podstawie obserwacji rodzaje powierzchni występujących w przyrodzie - uzyskuje w pracy fakturę poprzez odciski przedmiotu lub zastosowanie frotażu - określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia - podaje poznane przykłady otrzymywania faktury w działaniach plastycznych - przedstawia przykłady faktury w rysunku i malarstwie	- wymienia rodzaje faktury występujące w dziełach różnych dyscyplin plastycznych - omawia różnice w fakturach uzyskanych w różnego typu działaniach plastycznych - realizuje pracę na zadany temat z wykorzystaniem poznanych sposobów uzyskiwania rozmaitych faktur na płaszczyźnie - opisuje sposoby przedstawiania faktury w rysunku i malarstwie - wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku i malarstwie - przedstawia rolę faktury w rzeźbie na przykładach popiersia Juliusza Cezara	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
					oraz „Popiersia Vienneta” Honoré Daumiera i „Mechanicznej głowy” Raoula Hausmanna - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne	
2. Kształt	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 54–56 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - 10 pudełek po zapalkach, klej, kartkę z bloku, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz do mieszania farb, kolorowe kartki, kartkę brystolu, ołówek, linijkę, cyrkiel, nożyczki, klej, taśmę klejącą	- terminy: <i>kształt, forma, forma płaska, forma przestrzenna</i> - rodzaje form: naturalne i sztuczne (użytkowe i artystyczne) - forma w rysunku, malarstwie i rzeźbie	- wyjaśnia termin <i>forma</i> - wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia - zaznacza w działaniach plastycznych kształty przedmiotów o prostej budowie - tłumaczy, jaka jest różnica między formą płaską a przestrzenną - wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych	- wymienia podstawowe rodzaje form występujących w otoczeniu człowieka - omawia formy rzeźb „Odпочywiający Ares” Lizypa i „Rzeźba parkowa” Barbary Hepworth - tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby - wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych - przedstawia środki wyrazu zastosowane przez Katarzynę Kobro w „Kompozycji przestrzennej” - wyjaśnia funkcję formy w sztuce	2.1 2.2 3.1 3.2
3. Kompozycja centralna	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 57–60 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz do mieszania farb lub flamastry, kolorowy papier, kredki	- terminy: <i>kompozycja, akcent plastyczny</i> - znaczenie kompozycji w sztuce - cechy kompozycji centralnej i sposoby jej tworzenia - zasady harmonijnej kompozycji	- wyjaśnia termin <i>kompozycja</i> - wskazuje przykłady kompozycji centralnej w najbliższym otoczeniu - wymienia zasady tworzenia kompozycji centralnej - wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych - podaje zasady harmonijnej kompozycji	- wyjaśnia, co to jest akcent plastyczny - omawia przykłady kompozycji centralnej w przyrodzie - określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie reprodukcji „Błękitny chłopiec” Thomasa Gainsborough - stosuje akcent plastyczny - odróżnia dobrą kompozycję od złej - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego - twórczo wykorzystuje kompozycję centralną w działaniach plastycznych - porównuje znaczenia terminu <i>kompozycja</i> w plastyce i muzyce	2.2 3.2
4. i 5. Kompozycja symetryczna i	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 61–63 Każdy uczeń przynosi na lekcję:	- cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej - sposoby tworzenia oraz	- wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej - stosuje metodę odbijania elementów	- omawia cechy kompozycji symetrycznej na przykładzie ilustracji w podręczniku	2.1 2.2 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
asymetryczna		- blok rysunkowy, kolorowy papier, tekturowy talerz, pastele olejne, farby akwarelowe, kredki, ołówek, nożyczki, klej, gruby i cienki pędzel, naczynie na wodę, węgiel	funkcja w dziele plastycznym kompozycji symetrycznej i asymetrycznej	przy tworzeniu kompozycji symetrycznej - wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu - rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni - podejmuje próbę tworzenia kompozycji symetrycznej i asymetrycznej za pomocą poznanych środków wyrazu	- twórczo stosuje kompozycję symetryczną i asymetryczną w działaniach plastycznych - porównuje obrazy „Madonna z Dzieciątkiem i świętymi” Sandra Botticellego i „Pani Charpentier z dziećmi” Pierre’a-Auguste’a Renoira pod kątem zastosowanej kompozycji	
6. i 7. Kompozycja otwarta i zamknięta	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 64–66 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, kolorową kartkę z bloku, połowę arkusza kolorowego brystolu, kolorowy papier, farby, pędzel, ołówek, linijkę, czarny flamaster, cyrkiel, nożyczki, klej	- cechy kompozycji otwartej i zamkniętej - sposoby tworzenia oraz funkcja w dziele plastycznym kompozycji otwartej i zamkniętej	- wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej - wykonuje pracę, w której stosuje kompozycję zamkniętą - wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu - przedstawia na płaszczyźnie kompozycję otwartą złożoną z kilku powtarzających się elementów - określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich	- wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą - tworzy samodzielnie lub w grupie kompozycję otwartą i zamkniętą na płaszczyźnie z zastosowaniem wybranej techniki - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego - w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej - porównuje reprodukcje dzieł „Wenecja” Edwarda Dwurnika i „Trzej muzykanci” Pabla Picassa pod kątem gamy barwnej oraz kompozycji	2.1 3.2
8. i 9. Kompozycja statyczna i dynamiczna	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 67–69 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, węgiel rysunkowy, farby (czerwoną, żółtą, czarną, brązową), pastele olejne, pędzel, gumkę chlebowką, plastikową słomkę, gazety do podłożenia, naczynie na wodę	- cechy kompozycji statycznej i dynamicznej - sposoby tworzenia oraz funkcja w dziele plastycznym kompozycji statycznej i dynamicznej	- omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej - podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu - wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną - przedstawia na płaszczyźnie scenę rodzajową z zastosowaniem	- wykonuje na płaszczyźnie kompozycję dynamiczną z zastosowaniem wybranej techniki plastycznej - omawia obrazy „Portret chłopca z rudymi włosami” Amadea Modiglianiego i „Kościół w Murnau” Wassilego Kandinskiego pod kątem zastosowanej kompozycji	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
				kompozycji statycznej - wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł	- twórczo wykorzystuje różnorodne techniki i środki wyrazu do tworzenia kompozycji statycznej i dynamicznej	
10. Kompozycja rytmiczna	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 70–71 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - duży blok, kartkę brystolu, gruby pędzel, farby plakatowe, ołówek, nożyczki, klej, wałek z gąbką, plastikowy talerz, naczynie na wodę	- cechy kompozycji rytmicznej - sposoby tworzenia kompozycji rytmicznej oraz jej funkcja w dziele plastycznym	- wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu - wykonuje kompozycję rytmiczną poprzez odbijanie wzoru z szablonu - wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna - tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej	- wymienia różne rodzaje rytmów i wyjaśnia, jakie elementy mogą je tworzyć - realizuje pracę na zadany temat z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, z uwzględnieniem dowolnego rodzaju rytmu - omawia reprodukcję obrazu „Port rybacki w Collioure” André Deraina - wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej - wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach	2.1 3.2
11. Perspektywa rzędowa	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 72–74 Każdy uczeń przynosi na lekcję materiały do jednej z trzech prac do wyboru: - blok rysunkowy, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz do mieszania farb - blok rysunkowy, kredki - brązową kartkę, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę	- terminy: <i>perspektywa, układ pasowy</i> - funkcje perspektywy w dziele plastycznym - cechy charakterystyczne perspektywy rzędowej - zastosowanie perspektywy rzędowej w sztuce prehistorycznej - układ pasowy w malarstwie egipskim	- wyjaśnia termin <i>perspektywa</i> - przedstawia na płaszczyźnie kompozycję z zastosowaniem perspektywy rzędowej - omawia, na czym polega stosowanie perspektywy - definiuje perspektywę rzędową	- określa rolę perspektywy w dziele plastycznym - przedstawia perspektywę rzędową w pracach plastycznych o zróżnicowanej gamie barwnej - wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę rzędową - wyjaśnia, na czym polega układ pasowy - porównuje reprodukcje malowideł sztuki prehistorycznej i starożytnego Egiptu pod kątem zastosowanej perspektywy	2.1 3.2
12. Perspektywa kulisowa	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 75–76 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - tekturowe pudełko, kartkę brystolu, blok rysunkowy, farby	- cechy charakterystyczne perspektywy kulisowej - zastosowanie perspektywy kulisowej w sztuce	- wymienia cechy perspektywy kulisowej - przedstawia na płaszczyźnie kilkuelementową kompozycję z zastosowaniem perspektywy kulisowej	- omawia poszczególne plany w obrazie „List miłosny” Jana Vermeera tworzące perspektywę kulisową - wyjaśnia pochodzenie nazwy „perspektywa kulisowa”	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		plakatowe lub temperowe, pędzel, nożyczki, klej lub taśmę klejącą naczynie na wodę, plastikowy talerz		- podaje przykłady perspektywy kulisowej zaczerpnięte z najbliższego otoczenia - określa tonację obrazu „List miłosny” Jana Vermeera	- twórczo stosuje perspektywę kulisową w działaniach plastycznych - dokonuje analizy reprodukcji wybranych dzieł pod kątem zastosowanej perspektywy kulisowej - tłumaczy różnice między perspektywą rzędowną a kulisową na przykładach reprodukcji wybranych dzieł - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne	
13., 14. i 15. Perspektywa zbieżna (linearna)	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 77–81 Nauczyciel przygotowuje: - tekturowe pudełka różnej wielkości, krzesło Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, miękki ołówek, linijkę, gumkę, plastikowy kubek	- terminy: <i>linia horyzontu</i> , <i>punkt zbiegu</i> - cechy charakterystyczne perspektywy zbieżnej (linearnej) - zastosowanie perspektywy zbieżnej w rysunku i malarstwie	- podaje główne elementy perspektywy zbieżnej - wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy zbieżnej - wymienia rodzaje perspektywy zbieżnej - przedstawia na płaszczyźnie trójwymiarowy przedmiot o prostej budowie z zastosowaniem perspektywy zbieżnej	- omawia rodzaje perspektywy zbieżnej - stosuje zasady tworzenia perspektywy zbieżnej w działaniach plastycznych - wyjaśnia rolę perspektywy zbieżnej w dziele sztuki - określa rodzaj perspektywy zbieżnej w wybranych reprodukcjach dzieł - twórczo stosuje w działaniach plastycznych różne rodzaje perspektywy zbieżnej - projektuje kształt brył według zasad perspektywy zbieżnej - analizuje zasady zastosowania perspektywy zbieżnej w obrazach: „Widok idealnego miasta” Piera della Francesca, „Zabawy dziecięce” Pietera Bruegla starszego	2.1 3.2
16. i 17. Perspektywa powietrzna i malarska	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 82–83 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, farby, pędzel, plastikowy talerz, naczynie na wodę	- cechy charakterystyczne perspektywy powietrznej i malarskiej - sposób wyrażania przestrzeni na płaszczyźnie za pomocą perspektywy powietrznej i malarskiej	- podaje cechy perspektywy powietrznej i malarskiej - wymienia barwy, które tworzą pierwszy plan oraz plany dalsze w perspektywie malarskiej - wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy powietrznej i malarskiej - dopasowuje kolory pod względem ich „temperatury”	- wykorzystuje w działaniach plastycznych wiedzę o złudzeniach wzrokowych i oddziaływaniu barw względem siebie - stosuje zasady tworzenia perspektywy powietrznej i malarskiej - poprawnie ocenia „temperaturę” poszczególnych barw względem innych, znajdujących się w ich	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
				- tworzy na płaszczyźnie perspektywę powietrzną lub malarską za pomocą odpowiednio dobranych barw	świądztwie - omawia obrazy „Przybycie do Wenecji” Williama Turnera i „Morze” Aleksandra Gierymskiego oraz analizuje je pod kątem wykorzystanych środków wyrazu plastycznego	
18. i 19. Świat w perspektywie – konkurs	2	Każdy uczeń przynosi na lekcję: - narzędzia i materiały potrzebne do wykonania pracy w wybranej technice	- utrwalenie wiadomości o poznanych rodzajach perspektywy (rządowej, kulisowej, zbieżnej, powietrznej i malarskiej)	- wymienia poznane rodzaje perspektywy - wykonuje pracę z zastosowaniem wybranej perspektywy - podaje najważniejsze cechy przedstawionej perspektywy	- tłumaczy, na czym polega przedstawiona perspektywa - dobiera rodzaj perspektywy do tematu pracy - analizuje pracę własną i innych osób pod kątem zastosowanej perspektywy - wykonuje pracę świadczącą o biegłości w stosowaniu perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie - wyjaśnia różnice między rodzajami perspektywy zastosowanymi w pracach koleżanek i kolegów	2.1
20. Sprawdź się!	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 84–86 Jeśli to możliwe, nauczyciel przygotowuje rzutnik i slajdy z reprodukcjami dzieł sztuki, analizowanymi następnie przez uczniów. Wybiera obrazy pod kątem użytych środków wyrazu plastycznego	- powtórzenie wiadomości z działu „Abecadło plastyczne” (linia, punkt, narzędzia i podłoża rysunkowe, walor, światłocien, barwy, techniki malarskie, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa)	- wyjaśnia omówione na lekcji terminy plastyczne - stara się rozpoznawać poznane środki wyrazu plastycznego w wybranych dziełach sztuki - rozwiązuje zadania z rozdziału „Sprawdź się!”	- samodzielnie omawia poznane terminy plastyczne, ilustrując je przykładami dzieł sztuki - potrafi właściwie wykorzystać poznane zdobytą wiedzę we własnej twórczości	3.1 3.2
21. Czym są dzieła sztuki?	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 88–89 Nauczyciel przygotowuje: - reprodukcje wybranych dzieł sztuki	- terminy: <i>oryginał, kopia, reprodukcja, eksponat, kustosz, konserwator, galeria</i> - formy dzieł sztuki - funkcje i cele dzieł sztuki	- określa formy, funkcje i cele dzieł sztuki na podanych przez nauczyciela przykładach - wyjaśnia terminy poznane na lekcji - wymienia miejsca z bliskiego otoczenia, w których można oglądać dzieła sztuki - tworzy klasową galerię prac uczniów	- ujawnia znajomość wielu przykładów z kanonu arcydzieł sztuki – samodzielnie podaje tytuły tych dzieł i ich lokalizację, określa ich formę oraz funkcje - porównuje wybrane dzieła pod kątem form i funkcji	1.1 3.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
22. i 23. Rysunek	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 90–94 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, czarną kartkę z bloku, białą kredkę, miękki ołówek, gumkę, tusz, pędzel, naczynie na wodę	- rysunek jako odrębna dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne - rola rysunku w sztuce - środki wyrazu plastycznego w rysunku - analiza i porównanie dzieł rysunkowych	- wyjaśnia, czym się charakteryzuje rysunek jako dziedzina sztuki - samodzielnie organizuje warsztat pracy - wymienia narzędzia rysunkowe - omawia funkcje rysunku - podaje elementy abecadła plastycznego wykorzystywane w rysunku - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu - rozpoznaje rysunek wśród dzieł innych dziedzin sztuki	- omawia funkcje szkicu - wyjaśnia, w jaki sposób różnicuje się fakturę i przedstawia światłości w rysunku - właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu - określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury w rysunku na podstawie wybranych reprodukcji - świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłocieniem - analizuje własny rysunek pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego - wskazuje różnice między szkicem a namalowanym na jego podstawie obrazem - porównuje wybrane dzieła rysunku pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego	3.1 3.2
24. Okolice szkoły w szkicach – zajęcia w plenerze	1	Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, sztywną podkładkę, miękki ołówek, gumkę, prostokątną ramkę z tektury	- utrwalenie wiadomości dotyczących warsztatu rysunkowego - rysowanie z natury	- kadruje fragment otoczenia zawierający co najmniej dwa elementy - wykonuje szkic fragmentu otoczenia z zastosowaniem wybranych środków wyrazu charakterystycznych dla rysunku	- uwzględnia w pracy rysunkowej fakturę i światłości - wybiera ciekawy kadr otoczenia - wykonuje szkic z uwzględnieniem planów przestrzeni	2.1
25., 26. i 27. Malarstwo	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 95–104 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, zdjęcie fragmentu natury, plastikowy talerz do mieszania farb	- cechy charakterystyczne malarstwa jako dziedziny sztuki - rodzaje malarstwa - sposoby przedstawiania rzeczywistości w malarstwie - środki wyrazu plastycznego w malarstwie	- wyjaśnia, czym jest malarstwo - wymienia rodzaje malarstwa - stosuje poznane narzędzia malarskie - poprawnie organizuje warsztat pracy - wykonuje pracę malarską o charakterze realistycznym - omawia rodzaje malarstwa - odróżnia obraz realistyczny od dzieła	- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego - stosuje różne techniki malarskie, kompozycje i zestawy barw w działaniach plastycznych - gromadzi informacje o artyście malarzu ze swojej okolicy - wykonuje pracę malarską o	1.1 2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
			- analiza i porównanie dzieł malarskich	abstrakcyjnego - rozpoznaje na przykładowych reprodukcjach dzieł wybrane rodzaje malarstwa	charakterze abstrakcyjnym - omawia rodzaje malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów zamieszczonych w podręczniku - wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła malarskiego - porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego	
28. i 29. Wycieczka do muzeum	2	W zależności od możliwości lekcje można przeprowadzić na trzy sposoby: 1. Wizyta w tradycyjnym muzeum i skorzystanie z lekcji muzealnej lub zwiedzanie placówki z nauczycielem. Zamiast do muzeum można udać się do skansenu czy zabytkowego kościoła. 2. Wizyta w wirtualnym muzeum. Nauczyciel przygotowuje projektor multimedialny i komputer oraz program komputerowy do zwiedzania muzeum lub opracowuje prezentację multimedialną, wykorzystując reprodukcje dzieł sztuki. 3. Jeśli szkoła nie ma odpowiedniego sprzętu, a do muzeum jest zbyt daleko, nauczyciel dzieli uczniów na czteroosobowe grupy i każdej z nich wręcza album ze zbiorami danego muzeum. Uczniowie mają za zadanie przygotować trasę zwiedzania i zaprezentować	- zbiory muzeum w okolicy lub kolekcje najsłynniejszych muzeów - analiza i porównanie oglądanych dzieł - savoir-vivre muzealny	- wskazuje miejsca w swojej okolicy, w których można zobaczyć dzieła sztuki - wymienia kilka dzieł sztuki spośród obejrzanych na wycieczce - podaje zasady zachowania się w muzeum	- aktywnie i twórczo uczestniczy w lekcji - dokonuje analizy oglądanych dzieł sztuki, stosując poznane na lekcjach terminy plastyczne - przygotowuje prezentację multimedialną na temat wybranego muzeum świata	1.1 1.2 2.2 3.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		wybrane dzieła koleżankom i kolegom z klasy.				
30. Utrwalenie wiadomości z całego roku – quiz	1	Nauczyciel przygotowuje: - kartki z zadaniami dotyczącymi poznanych elementów abecadła plastycznego, rysunku, malarstwa - reprodukcje dzieł sztuki, w tym dzieła obejrzone podczas wycieczki - jeśli poprzednie zajęcia odbyły się w tradycyjnym muzeum, można zorganizować na tej lekcji wycieczkę po wirtualnym muzeum	- utrwalenie wiadomości o fakturze, kształcie, kompozycji, perspektywie, rysunku, malarstwie	- z pomocą nauczyciela lub innego ucznia wykonuje wylosowane zadanie - za pomocą podręcznika określa tytuły, autora oraz cechy charakterystyczne wybranych dzieł sztuki, omawianych na lekcjach	- samodzielnie wykonuje wylosowane zadanie - realizuje dodatkowe zadanie - samodzielnie dokonuje analizy nieomawianych na lekcji dzieł sztuki pod kątem wykorzystanej w nich faktury, kompozycji, rodzaju perspektywy	1.1 1.2 3.1 3.2
Klasa VI						
1., 2. i 3. Grafika artystyczna (warsztatowa)	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 105–112 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, kartkę brystolu, 2 jasne i kolorowe kartki z bloku, kawałek tektury, ołówek, czarny tusz, farby temperowe lub plakatowe, plastelinę, pędzel, patyk, klej, nożyczki, naczynie na wodę, gumowe rękawiczki, gazę, małą plastikową miskę	- terminy: <i>rylec, matryca, druk wklęsły, druk wypukły</i> - grafika jako dyscyplina plastyczna - rodzaje grafiki - charakterystyka grafiki artystycznej (warsztatowej) - narzędzia stosowane w grafice - nazwy prac graficznych w zależności od materiału matrycy - analiza i porównanie dzieł grafiki artystycznej	- wyjaśnia, czym się charakteryzuje grafika jako dziedzina twórczości - podaje dwa podstawowe rodzaje grafiki - wymienia narzędzia stosowane w grafice artystycznej - wykonuje prostą odbitkę w technice druku wypukłego - tłumaczy, co to jest matryca - opisuje kolejne etapy pracy nad tworzeniem odbitki graficznej - wyjaśnia, co to jest druk wypukły i wklęsły	- omawia technikę druku wklęsłego i wypukłego - wyjaśnia, co to jest akwaforta - wykonuje matrycę do druku wklęsłego i wypukłego - wymienia środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice artystycznej - wykorzystuje w działaniach plastycznych technikę druku wklęsłego i wypukłego - przedstawia etapy pracy nad akwafortą - podaje rodzaje grafiki ze względu na użytą matrycę - opisuje dzieło grafiki artystycznej na podstawie wybranej reprodukcji - porównuje etapy pracy nad dwoma wybranymi rodzajami grafiki - zestawia ze sobą dwa dzieła grafiki warsztatowej - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne	2.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
4. i 5. Grafika użytkowa (stosowana)	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 113–120 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z bloku, kolorowe czasopisma, ołówek, kredki, farby akwarelowe, pastele olejne, pędzel, naczynie na wodę, czarny flamaster, ołówek, gumkę	- terminy: <i>znak plastyczny, liternictwo, logo, billboard, ekslibris</i> - charakterystyka grafiki użytkowej (stosowanej) - różnorodność form grafiki użytkowej: plakat, grafika reklamowa, precyzyjna, książkowa, komputerowa - rola plakatu w sztuce - analiza i porównanie dzieł grafiki użytkowej	- wymienia cechy grafiki użytkowej i jej rodzaje - podaje przykłady grafiki użytkowej z najbliższego otoczenia - samodzielnie organizuje swój warsztat pracy - wyjaśnia terminy: <i>znak plastyczny, liternictwo, ekslibris</i> - określa, czym zajmują się poszczególne rodzaje grafiki: grafika reklamowa, książkowa, precyzyjna i plakat - wykonuje wybrane prace z zakresu grafiki użytkowej	- wyjaśnia terminy: <i>logo, billboard</i> - omawia funkcję znaku plastycznego w życiu codziennym - tłumaczy, czemu służy grafika użytkowa - rozróżnia formy grafiki użytkowej - wskazuje różnicę między grafiką warsztatową a użytkową - przedstawia wybrane przykłady grafiki reklamowej - określa rolę plakatu w życiu codziennym - w ciekawy sposób projektuje i wykonuje pracę graficzną na zadany temat - wyraża własną opinię na temat analizowanej pracy graficznej - porównuje dwa różne przykłady grafiki użytkowej - wykonuje pracę graficzną z wykorzystaniem odpowiednich programów komputerowych	1.2 2.1 2.2
6.,7. i 8. Rzeźba	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 121–130 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z bloku, podstawkę z kartonu o wymiarach 40 x 40 cm, małe kartonowe pudełka, twardą podkładkę, ołówek, gumkę, plastelinę, narzędzie do modelowania, sznurki, mocny klej, nożyczki, modelinę, folię aluminiową, masę solną, farby plakatowe, naczynie na wodę,	- terminy: <i>relief, polichromia, medalierstwo, asamblaż</i> - rzeźba jako dziedzina sztuki - rodzaje rzeźby: rzeźba wolno stojąca (w tym pomnik, posąg, rzeźba parkowa), rzeźba związana z architekturą (w tym płaskorzeźba), medal i moneta, asamblaż - analiza i porównanie dzieł rzeźbiarskich	- opisuje cechy rzeźby jako dziedziny sztuki - podaje rodzaje rzeźby - wymienia materiały i narzędzia wykorzystywane w rzeźbiarstwie - tłumaczy, czym się charakteryzuje rzeźba jako dziedzina sztuki - podaje przykłady rzeźb znajdujących się w najbliższej okolicy - wyjaśnia termin <i>relief</i> - wykonuje płaskorzeźbę (medal)	- omawia cechy różnych rodzajów rzeźb na podstawie wybranych przykładów - wykonuje z plasteliny projekt rzeźby o złożonej formie i zróżnicowanej fakturze - tłumaczy, czym się różni rzeźba od płaskorzeźby - wyszukuje informacje dotyczące wybranych rzeźb w najbliższej okolicy - wyjaśnia, co to jest medalierstwo - charakteryzuje rzeźbę wolno stojącą na przykładzie „Piękną Madonny” z Krużlowej	1.2 2.1 2.2 3.1 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		plastikowy talerz,			- wyraża własną opinię na temat analizowanej pracy rzeźbiarskiej - omawia i porównuje rzeźby „Apollo i Dafne” Gianlorenza Berniniego i „Postać pólężąca” Henry’ego Moore’a - realizuje dodatkowe zadanie plastyczne	
9., 10. i 11. Architektura	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 131–138 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z bloku, pastele, kredki	- terminy: <i>architekt, urbanista, zabytek, konserwator zabytków</i> - specyfika i rola architektury jako dziedziny sztuki - podział architektury pod względem funkcji na: mieszkaniową, sakralną, użyteczności publicznej, przemysłową - zasady dobrej architektury oraz funkcjonalne i estetyczne planowanie przestrzeni - analiza i porównanie dzieł architektury	- określa, czym się zajmuje architektura - podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu występujące w najbliższej okolicy - wykonuje rysunek przedstawiający dom mieszkalny - wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcje - wyjaśnia terminy: <i>architekt, urbanista, zabytek, konserwator zabytków</i> - podaje przykłady zabytkowych obiektów znajdujących się w najbliższej okolicy - wskazuje w swojej miejscowości przykłady funkcjonalnie i estetycznie zaplanowanej przestrzeni	- opisuje wybrany zabytkowy obiekt w najbliższej okolicy - określa funkcję budowli na podstawie wskazanej reprodukcji - rysuje dom mieszkalny z zastosowaniem różnych rodzajów perspektywy zbieżnej - ocenia zaplanowanie przestrzeni w pobliżu swojego miejsca zamieszkania pod względem funkcjonalności i estetyki - omawia zasady właściwego projektowania obiektów architektonicznych i planowania przestrzeni pod względem ich funkcjonalności - porównuje pracę architekta i urbanisty - analizuje związki między funkcją a formą obiektów architektonicznych - zestawia dwa różne dzieła architektury - uzasadnia własną opinię na temat analizowanego dzieła architektonicznego	2.2 3.1 3.2
12. i 13. Na tropie architektury	2	Nauczyciel przygotowuje: - filmy lub prezentacje multimedialne z zabytkami architektury, zdjęcia zabytków pocięte w formie puzzli	- wykorzystanie w praktyce poznanych terminów dotyczących architektury - analiza i porównanie arcydzieł architektury	- z pomocą innych uczniów lub nauczyciela określa formę i funkcje oglądanej budowli - układa z koleżankami i kolegami puzzle przedstawiające zabytek	- samodzielnie określa formę i funkcje oglądanej budowli - uzasadnia własną opinię na temat analizowanego dzieła architektonicznego	1.2 3.2

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		Każdy uczeń przynosi na lekcję: - różne opakowania tekturowe, nożyczki, klej, taśmę klejącą, markery	światowej i polskiej	architektoniczny - buduje z grupą szkołę przyszłości	- twórczo pracuje przy projekcie i wykonaniu szkoły przyszłości	
14.,15. i 16. Wzornictwo przemysłowe i rzemiosło artystyczne	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 139–144 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, dużą kartkę z bloku, kolorowe papiery o różnej fakturze, miękki ołówek, flamastry, nożyczki, klej, gumkę, czarny flamaster, kredki	- specyfika i rola wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego - estetyka i funkcjonalność przedmiotów - różnice między wzornictwem przemysłowym a rzemiosłem artystycznym - analiza i porównanie wytworów wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego	- wyjaśnia termin <i>funkcjonalność przedmiotów</i> - rysuje przedmioty codziennego użytku - określa, czym jest wzornictwo przemysłowe i rzemiosło artystyczne - wymienia wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego spotykane na co dzień	- dokonuje porównania między wzornictwem przemysłowym a rzemiosłem artystycznym - projektuje przedmioty z uwzględnieniem ich funkcjonalności i estetyki - analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności oraz estetyki - wyraża własną opinię na temat analizowanego wytworu wzornictwa przemysłowego lub rzemiosła artystycznego - wyjaśnia rolę mody we wzornictwie przemysłowym - tłumaczy związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotu - porównuje przedmioty o tym samym przeznaczeniu pod kątem ich funkcjonalności i estetyki	2.2
17., 18. i 19. Sztuka ludowa	3	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 145–152 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - blok rysunkowy, białą kartkę brystolu, kolorową kartkę brystolu, kolorowe gazety i papier, farby plakatowe, pędzel, nożyczki, klej, naczynie na wodę, talerz do mieszania farb, biały papier	- terminy: <i>pieta, świątek, skansen</i> - cechy sztuki ludowej - różnorodność przejawów sztuki ludowej: malarstwo, grafika, rzeźba, rzemiosło artystyczne, architektura	- podaje przykłady dyscyplin plastycznych, w ramach których powstają dzieła sztuki ludowej - wykonuje prace inspirowane twórczością ludową (obraz, kolaż, wycinanki) - opisuje charakterystyczne cechy sztuki ludowej - wymienia przykłady wytworów sztuki ludowej	- określa cechy piety i świątka na podstawie fotografii rzeźby ludowego twórcy - omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod kątem ich formy i użytego materiału - wykonuje pracę na zadany temat w określonej technice - opisuje wnętrze izby wiejskiej i prezentowane w niej wyroby ludowych	1.1 2.1 3.1

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
				- wyjaśnia terminy: <i>pieta, skansen</i>	<p>rzemieślników</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża własną opinię na temat omawianego dzieła sztuki ludowej - analizuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch różnych dziełach sztuki ludowej - wymienia i opisuje charakterystyczne elementy sztuki ludowej swojego regionu - twórczo wykorzystuje elementy sztuki ludowej w działaniach plastycznych 	
20. i 21. Fotografia	2	<p>- podręcznik „Do dzieła!”, s. 153–155</p> <p>Nauczyciel przygotowuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aparat cyfrowy, komputer z rzutnikiem i programem graficznym do obróbki zdjęć <p>Każdy uczeń przynosi na lekcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fotografie wycięte z czasopism, kartkę z bloku rysunkowego, farby plakatowe, pędzel, kredki, flamastry, naczynie na wodę 	<p>- terminy: <i>fotografik, sepia, fotomontaż, fotokolaż</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prawo autorskie a fotografia - zasady robienia dobrego zdjęcia - funkcje i cechy techniki fotograficznej - narzędzia fotograficzne - komputerowe programy do obróbki zdjęć 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia narzędzia wykorzystywane w fotografii dawniej i dziś - opisuje podstawowe zasady kadrowania przy robieniu zdjęć - poprawnie posługuje się terminami: <i>fotografia użytkowa, fotografia artystyczna</i> - podejmuje próbę przetworzenia zdjęcia za pomocą programu komputerowego - tworzy fotokolaż 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podobieństwa między techniką malarską a fotograficzną - omawia elementy dzieła sztuki (kompozycja, światłocień) w wybranych fotografiach artystycznych - tworzy ciekawy fotomontaż - na podstawie wykonanej pracy charakteryzuje sposób tworzenia fotomontażu i fotokolażu - analizuje fotomontaż damy z łasiczką pod kątem efektów uzyskanych dzięki zastosowaniu techniki fotomontażu - podaje przykłady wykorzystania fotografii w życiu codziennym i sztuce - twórczo interpretuje temat zadanej pracy plastycznej 	<p>1.2</p> <p>2.1</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p>
22. i 23. Film	2	<p>- podręcznik „Do dzieła!”, s. 156–157</p> <p>Nauczyciel przygotowuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plakaty filmowe, komputer z rzutnikiem lub TV i projektor DVD, kamerę video, wybrane fragmenty nagrań filmów animowanych, przyrodniczych, fabularnych, 	<p>- terminy: <i>film komercyjny, film artystyczny, film animowany, film 3D, spot reklamowy, videoklip</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - narzędzia filmowe - środki plastyczne w filmie i sposób ich wykorzystania do kształtowania dzieła filmowego 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym się różni film artystyczny od filmu komercyjnego - wymienia niektóre gatunki filmowe - podaje typowe narzędzia filmowe - dostrzega wpływ perspektywy, światła, kolorystyki na atmosferę filmu - podejmuje próbę wykonania plakatu filmowego 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje podziału gatunków filmowych - określa gatunki filmowe w przedstawianych fragmentach filmów - na przykładach prezentowanych fragmentów omawia wpływ poznanych elementów plastycznych na atmosferę filmu - analizuje wybrane fragmenty 	<p>1.2</p> <p>2.1</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p>

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
		artystycznych, reklam Każdy uczeń przynosi na lekcję: - kartkę z bloku rysunkowego, farby plakatowe, pędzel, naczynie na wodę, plastikowy talerz do mieszania farb	- podstawy dobrego filmowania - możliwości deformacji rzeczywistości za pomocą efektów cyfrowych		filmowe pod kątem efektów uzyskanych dzięki zastosowaniu odpowiednich środków plastycznych - podejmuje próby kręcenia etiudy filmowej z wykorzystaniem efektów cyfrowych kamery wideo	
24. i 25. Instalacja	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 158 Każdy uczeń przynosi na lekcję: - arkusz kolorowego brystolu, szary papier, kartony, zużyte opakowania plastikowe, kawałki materiału, włóczki i tasiemek, klej	- terminy: <i>instalacja</i> , <i>wideoinstalacja</i> - materiały wykorzystywane w instalacjach	- tłumaczy, czym jest instalacja - podaje przykłady materiałów wykorzystywanych w instalacji - podejmuje próbę wykonania instalacji na zadany temat z wykorzystaniem przygotowanych materiałów	- analizuje przykłady różnych instalacji pod kątem wykorzystanych materiałów i uzyskanych efektów - twórczo stosuje w działaniach plastycznych wiedzę na temat instalacji	2.1 3.1
26. Happening	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 159	- termin <i>happening</i> - sposoby przeprowadzenia happeningu	- tłumaczy, czym jest happening - podaje przykład happeningu - uczestniczy w klasowym happeningu	- samodzielnie, za pomocą internetu, zbiera informacje na temat przeprowadzonych w Polsce i na świecie happeningów - prezentuje na forum klasy założenia wybranych happeningów - tworzy scenariusz klasowego happeningu i czynnie w nim uczestniczy	1.2 2.1 2.2 3.1
27. i 28. Poznaj swój region!	2	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 160–163	- zasady zachowania się w muzeum - najsłynniejsze muzea, galerie, zabytki w Polsce - sztuka w naszym regionie - wycieczka do wybranego muzeum, dowolnej galerii lub zabytku znajdującego się w najbliższej okolicy lub obejrzenie filmu o wybranym zabytku polskim	- wymienia zabytki swojego regionu - podaje nazwy placówek kulturalnych w swoim regionie - umie odpowiednio zachować się w muzeum	- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i muzea - podaje nazwisko artysty działającego w najbliższej okolicy i charakteryzuje jego twórczość - sporządza mapę artystyczną okolic swojej szkoły	1.1

Numer i temat lekcji	Liczba godzin	Środki dydaktyczne	Treści nauczania	Wymagania		Odniesienia do podstawy programowej
				podstawowe	ponadpodstawowe	
				Uczeń:		
29. Sprawdź się!	1	- podręcznik „Do dzieła!”, s. 164–166 Nauczyciel przygotowuje: - reprodukcje wybranych dzieł sztuki (w tym instalacji), fragmenty nagrań filmowych i happeningów	- powtórzenie wiadomości z działu „Formy twórczości”: ćwiczenia sprawdzające znajomość dziedzin sztuki	- samodzielnie wykonuje ćwiczenia sprawdzające z podręcznika - próbuje analizować prezentowane przez nauczyciela dzieła sztuki pod kątem wykorzystania plastycznych środków wyrazu, określenia form twórczości, narzędzi i technik - wymienia najśłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki swojego regionu	- twórczo analizuje i interpretuje przedstawiane przez nauczyciela dzieła sztuki, stosując wiedzę nabytą na lekcjach i własne doświadczenia - ma rozległą wiedzę na temat polskich zabytków - ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu	1.1 1.2 3.1 3.2
30. Utrwalenie wiadomości z całego roku – gra dydaktyczna	1	- gra dydaktyczna przygotowana przez nauczyciela lub chętnych uczniów	- rozegranie gry dydaktycznej, wykorzystującej treści przyswojone w klasie szóstej i w klasach młodszych	- bierze udział w grze dydaktycznej, wykazując się opanowaniem materiału nauczania w zakresie podstawowym	- tworzy bądź twórczo uczestniczy w grze dydaktycznej, wykazując się opanowaniem materiału nauczania z plastyki w stopniu rozszerzonym	1.1 3.1 3.2

Plan wynikowy opracowała doświadczona nauczycielka plastyki, doradca metodyczny ds. sztuki i wiedzy o kulturze, mgr Bożena Ozga-Morawska. Uzupełniła i zaadaptowała do nowej podstawy programowej mgr sztuki Ewa Kozyra.